

ROZDZIAŁ III

Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia:

1. Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

Źródłami pożaru w budynkach mogą być:

1. Stany awaryjne urządzeń elektrycznych i elektronicznych:
 - zwarcia
 - przeciążenia
 - przepięcia.
1. Stany awaryjne urządzeń technologicznych, w których są przechowywane, przerabiane lub stosowane materiały palne, a w szczególności ciecze i gazy palne.
2. Nieprzestrzeganie wymagań ochrony ppoż. wymienionych w instrukcjach technologiczno-ruchowych.
3. Brak nadzoru i konserwacji urządzeń i instalacji elektrycznych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, uziemiających, odgromowych i zabezpieczających.
6. Nieprzestrzeganie przepisów ppoż.
7. Zaprószenie ognia przez użytkowników obiektu.
8. Zaprószenie ognia podczas prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.
9. Umysłne podpalenie.

2. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

1. W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych na poszczególnych kondygnacjach.
2. W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się poprzez:
 - nie wydzielone pożarowo klatki schodowe,
 - oknami po elewacji budynku,
 - kanałami wentylacji.
3. Pożar może rozprzestrzeniać się również poprzez systemy połączeń technologicznych między pomieszczeniami.

3. Zapobieganie pożarom przy aranżacji pomieszczeń

Przy aranżacji pomieszczeń należy zapewnić ogólne warunki bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczną ewakuację osób, prawidłowy stan instalacji i urządzeń oraz przestrzegać zasad przechowywania i składowania materiałów palnych.

W szczególności:

- zapewnić co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń, w których może przebywać więcej niż 50 osób lub których powierzchnia przekracza 300m²,
- zapewnić szerokość drzwi dostosowaną do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu, zachowując wskaźnik 0,6 m na 100 osób, ale nie mniej niż 0,9 m na każde drzwi,

- zapewnić drzwi wyjściowe otwierające się na zewnątrz pomieszczenia, nie rozsuwane, podnoszone lub obrotowe,
- zapewnić wymaganą przepisami długość przejścia w pomieszczeniu, mierzoną od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego z tego pomieszczenia,
- zapewnić wymaganą przepisami długość dojścia ewakuacyjnego mierzoną od wyjścia z pomieszczenia do wyjścia na zewnątrz budynku,
- zapewnić stałe elementy wyposażenia oraz wystroju wewnątrz z materiałów niepalnych lub co najmniej trudno zapalnych,
- zapewnić okładziny sufitowe lub sufity podwieszane z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia,
- rozważyć zastosowanie oświetlenia ewakuacyjnego i bezpieczeństwa,

4. Pożary powstałe od nie zgaszonych papierosów

Nie zgaszone papierosy stanowią źródło ognia o temperaturze od 250-800°C. Niedopałek może tlić się nawet do 12 min. Najbardziej podatne na zapalenie od niedopałków są materiały, których temperatura zapalenia jest w granicach temperatury niedopałka, a w szczególności:

- gazy, ciecze łatwo zapalne i ich pary,
- papier i wyroby z papieru,
- materiały pochodzenia celulozowego,
- tkaniny,

5. Inne miejscowe zagrożenia

Inne niż pożar zagrożenia praktycznie mogą powstać tylko w przypadku objęcia budynku strefą zagrożenia w wypadku działań o charakterze dywersyjnym lub awarii zewnętrznej.

6. Ustalenia porządkowe

Na terenie obiektu zabrania się :

- używania ognia otwartego lub prowadzenia prac pożarowo – niebezpiecznych bez wymaganych zezwoleń
- przechowywania cieczy palnych w pomieszczeniach do tego nie dostosowanych; o fakcie przechowywania tych cieczy w danym pomieszczeniu musi być powiadomiony kierownik,
- składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych oraz jakichkolwiek materiałów w przejściach
- składowania materiałów palnych z niezachowaniem wymaganej odległości od urządzeń ogrzewczych,
- gromadzenia odpadów palnych - należy je usuwać niezwłocznie po zakończeniu pracy,
- tarasowania dostępu do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych oraz innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe budynku,
- używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną ppoż.,

- pozostawiania po pracy nie wyłączonych z gniazd sieciowych odbiorników energii elektrycznej, takich jak: wentylatory, kuchenki, grzejniki itp. ,
 - ustawiania elektrycznych urządzeń grzewczych w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych, bez zastosowania izolatora termicznego zabezpieczającego przed zapaleniem się podłoża,
 - posługiwania się dodatkowymi odbiornikami energii, w szczególności z otwartą spiralą grzejną oraz bez wyłączników termicznych,
 - używania niezgodnie z instrukcją obsługi lub zasadami eksploatacji urządzeń elektrycznych, naprawiania i przeróbek w/w urządzeń przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień i kwalifikacji; wszelkie nieprawidłowości w pracy tych urządzeń należy zgłaszać służbom technicznym lub ochronie.
- Używanie urządzeń z wadami jest zabronione.**
- opuszczania pomieszczeń z pozostawionymi bez nadzoru odbiornikami energii,
 - wychodzenia z pomieszczeń bez sprawdzenia, czy nie zachodzi możliwość powstania pożaru lub wybuchu,
 - wykonywania wszelkich czynności, które mogą spowodować pogorszenie stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku lub przyczynić się do powstania lub rozprzestrzenienia się pożaru.

ROZDZIAŁ IV

Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:

1. Zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Przez prace niebezpieczne pożarowo rozumie się przede wszystkim prace wykonywane przy użyciu ognia otwartego (np. spawanie gazowe i elektryczne cięcie palnikami itp.). Prace niebezpieczne pożarowo, nieprzewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym do tego celu na stałe miejscem, takie jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, wykonywane wewnątrz budynku, a także na przyległym do niego terenie, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.
2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo kierownik komórki organizacyjnej na terenie której wykonywane są prace, oraz wykonawca mają obowiązek:
 - oceniać zagrożenia w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
 - ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
 - wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenia miejsca pracy, za przeprowadzenie prac i zabezpieczenie miejsca pracy po jej zakończeniu,
 - określić sposób zabezpieczenia ppoż. prac niebezpiecznych pożarowo wg. Wzoru nr 2,
3. Rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych może nastąpić po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie. (Wzór nr 2).
4. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo należy przestrzegać następujących zasad:

- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania tych prac oraz w rejonach przyległych należy usunąć, a jeżeli nie jest to możliwe (np. palne elementy konstrukcji) należy je zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace pożarowo niebezpieczne w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne czynności związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub gazów palnych, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par tych cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
- w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych należy poddać kontroli miejsce, w którym były wykonywane oraz w uzasadnionych przypadkach pomieszczenia i rejon przyległe,
- prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- sprzęt używany do wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
- pracownik prowadzący sprawę ppoż., stosownie do występujących w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych zagrożeń zapoznaje osoby wykonujące pracę z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

2. Ustalenia organizacyjne

1. Całkowitą odpowiedzialną za prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, zleconych firmom zewnętrznym, ponosi wykonawca tych prac.
2. Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem przeciwpożarowym przeprowadzenie tych prac powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są na podstawie zlecenia w oddzielnym oświadczeniu wykonawcy.
3. Najemcy i dzierżawcy pomieszczeń chcący wykonywać w budynku lub na przyległym terenie prace niebezpieczne pożarowo, powinni uzyskać zgodę właściciela.
4. Dokumenty, o których mowa powinny zawierać datę rozpoczęcia i zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Przykładowe sposoby zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych przedstawiono poniżej.

PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

	<p>Materiały palne, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo:</p> <p>1 – ekran z materiału niepalnego (np. z blachy) 2 – koc gaśniczy</p>
	<p>Z izolowanych rurociągów na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwo zapalna) chłodzić skutecznie, np. sposobem pokazanym na rysunku:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę 2 – zwoje sznura</p>
	<p>Wszelkie szczeliny i otwory prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału:</p> <p>1- materiał niepalny</p>
	<p>Spawane przegrody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich, należy skutecznie chłodzić:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę 2 – zwoje sznura 3 – koc</p>
<p style="text-align: center;">min. 10 m</p>	<p>W zależności od ciśnienia pod jakim wykonywane są prace spawalnicze, należy zabezpieczyć przed przypadkowym zapaleniem wszystkie palne materiały w odległości minimum 10 m.</p>

ROZDZIAŁ V

Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi:

1. Warunki ewakuacji

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczania strefy zagrożenia lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

1. zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
2. zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
3. zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń
4. zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno – budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym : stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno – budowlanych zapewniających usuwanie dymu.
5. zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi.
6. zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy

Podczas ewakuacji strumienie ludzi należy kierować bezpośrednio na zewnątrz lub na poziome drogi ewakuacyjne, a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne poza obszar zagrożony pożarem tj. do wyjść ewakuacyjnych - na zewnątrz budynku.

Szerokość przejścia ewakuacyjnego w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, przyjmuje się co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9m.

Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne powinny otwierać się na zewnątrz pomieszczeń.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczyć proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując co najmniej 0,6m na 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4m.

Wysokość drogi ewakuacyjnej powinny wynosić co najmniej 2,2m, natomiast lokalnego obniżenia 2m, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może przekroczyć 1,5m.

Długość przejścia w pomieszczeniu stosownie do ustaleń §237 ustęp 1 punkt 3 rozporządzenia [4], mierzona od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia na zewnątrz budynku nie powinno przekraczać dla ZL - 40 m.

Stosowanie drzwi obrotowych i podnoszonych na drogach ewakuacyjnych jest zabronione.

2 Drogi pożarowe

1. Do obiektu zapewniony jest dojazd i dostęp spełniający wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca

2009 r w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych /Dz.U.2009r.nr124.poz.1030/.

3 Organizacja i warunki ewakuacji

W celu zapewnienia warunków bezpiecznej ewakuacji ludzi z budynku zabrania się:

- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej,
- ustawiania na schodach, korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych,
- stosowania na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji palnych elementów wystroju wnętrza; okładziny ścienne powinny spełniać wymagania dla elementów nie rozprzestrzeniających ognia,
- stosowania łatwo zapalnych wykładzin podłogowych na drogach służących celom ewakuacyjnym,
- prowadzenia instalacji zawierających media palne wzdłuż dróg ewakuacyjnych,
- prowadzenia przewodów, którymi przepływają media palne, przecinających drogi ewakuacyjne, bez płaszczy osłonowych,
- zmian organizacji ruchu osobowego i systemu dostępu do pomieszczeń bez uwzględnienia wymagań ewakuacyjnych.

4. Warunki zarządzania ewakuacji

Ewakuację ludzi z budynku lub jego części zarządza się w przypadku powstania zdarzenia, którego rozmiary wskazują na możliwość zagrożenia zdrowia lub życia osób znajdujących się w obiekcie. Za takie zdarzenie należy uznać:

- pożar powstały w pomieszczeniach, w których stosowane są materiały łatwo zapalne, z uwagi na możliwość szybkiego rozprzestrzenienia się pożaru,
- pożar, w wyniku którego wydzielają się substancje toksyczne lub powstaje duże zadymienie,
- pożar, który powstał w pobliżu klatki schodowej lub przejść na inne kondygnacje i w wyniku dalszego rozwoju może uniemożliwić ewakuację,
- pożar, którego nie udało się ugasić podręcznym sprzętem gaśniczym,
- każde inne niż pożar zdarzenie stanowiące zagrożenie dla konstrukcji budynku lub zagrażające zdrowiu lub życiu przebywającej w nim ludzi .

Do przekazania informacji o ewakuacji należy wykorzystać wszelkie możliwe środki powiadamiania.

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU , LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA W BUDYNKU.

- **Każda osoba w przypadku zauważenia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia zobowiązana jest do podjęcia działań zgodnie z procedurą :**
- informuje - ostrzega nie wywołując paniki , osoby znajdujące się w bezpośrednim niebezpieczeństwie
 - **właściciela budynku**
 - dokonuje oceny sytuacji
 - informuje pracowników o przygotowaniu się do ewakuacji ludzi i mienia
 - **powiadamia straż pożarną - tel . 998 lub 112**
 - Informuje interesantów o konieczności ewakuacji - wskazuje miejsce do ewakuacji, deleguje osobę lub osoby spośród swoich pracowników do określenia strefy zagrożenia , jej wyznaczenia oraz podjęcia właściwych działań zmierzających do ograniczenia skutków zdarzenia (gaszenie pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym, wyłączeniu dopływu prądu do miejsca zdarzenia itp.)
 - Określa zakres i sposób ewakuacji mienia
 - Wyznacza osoby do ochrony zgromadzonego mienia na zewnątrz budynku
- **pracownicy:**
- podporządkowują się poleceniom właściciela
- wyłączają odbiorniki energii elektrycznej
- zamykają okna
- prowadzą ewakuację gości lokalu
- przygotowują mienie do ewentualnej ewakuacji

ZASADY EWAKUACJI LUDZI I MIENIA Z BUDYNKU

- I . Decyzję o ewakuacji ludzi z budynku podejmuje właściciel budynku lub osoba imiennie upoważniona**
- II. Sygnał do rozpoczęcia ewakuacji :**
 - system powiadamiania - przekazywanie informacji ustnej
- III . Zasady postępowania osób znajdujących się w pomieszczeniach po ogłoszeniu komunikatu o ewakuacji :**
 - nie wywołujemy swoim zachowaniem paniki
 - sprawdzamy czy wyłączone są odbiorniki energii elektrycznej
 - zamykamy okna
 - wychodząc z pokoju zabieramy najpotrzebniejsze rzeczy (dokumenty osobiste) oraz zamykamy drzwi (nie na klucz)
 - w przypadku zarządzenia ewakuacji mienia , zabieramy ze sobą

przygotowane wcześniej wartościowe mienie i składamy je w wyznaczonym miejscu poza budynkiem

- kierujemy się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz zgodnie z opracowanym graficznym planem ewakuacji oraz rozmieszczonymi znakami ewakuacyjnymi
- w czasie dużego zadymienia poruszamy się jak najniżej podłogi
- udzielamy sobie wzajemnej pomocy
- sprawdzamy czy wszyscy goście i pracownicy znajdują się w wyznaczonym miejscu a informację przekazujemy właścicielowi obiektu lub osobie przez niego upoważnionej
- w miejscu dla ewakuowanych nie można się rozchodzić do czasu wyraźnego polecenia wydanego przez właściciela budynku lub kierownika działań gaśniczo – ratowniczych .

5. Zasady ewakuacji

Podstawowym obowiązkiem wszystkich pracowników jest współpraca oraz ściśle podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją ratowniczo - gaśniczą.

Osoby znajdujące się bezpośrednio w zasięgu zagrożenia powinny ewakuować się najbliższym wyjściem. Należy przyjąć jako zasadę wychodzenie najkrótszą drogą bezpośrednio na zewnątrz budynku. Należy unikać ewakuowania się przez inne części obiektu.

Uwaga:

- ostatni osoba opuszczająca pomieszczenie zamyka je i klucz pozostawia w zamku,
- w strefie pożaru nie należy otwierać okien,
- po opuszczeniu pomieszczenia należy poruszać się zgodnie z ustalonym kierunkiem ewakuacji kierując się do klatki schodowej, a następnie do wyjścia na zewnątrz budynku,
- w miejscu dla ewakuowanych należy czekać na dalsze polecenia.

ROZDZIAŁ VI

Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi:

Każdy pracownik powinien przejść szkolenie podstawowe na stanowisku pracy w zakresie zasad bezpieczeństwa pożarowego i obowiązujących przepisów. Szkolenie ma na celu:

- zapoznanie pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w miejscu pracy,
- pouczenie pracowników o sposobie eliminowania zagrożenia pożarowego i zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi,
- wskazanie pracownikom sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, jego likwidacji w zarodku oraz zasad ewakuacji ludzi i mienia,
- nauczenie pracowników obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- zapoznanie pracowników z zasadami i obowiązkami w zakresie ochrony

przeciwpożarowej.

Zgodnie z art. 4 pkt 4a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku - o ochronie przeciwpożarowej / Dz.U.1991r.Nr81.poz.351 /, z późniejszymi zmianami, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu ma obowiązek zapoznania pracowników z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi.

Wstępnemu szkoleniu przeciwpożarowemu podlegają wszyscy pracownicy przed przystąpieniem do pracy. Szkolenie wstępne należy przeprowadzić w dniu przyjęcia do pracy, przed przystąpieniem pracownika do czynności zawodowych. Winno ono zawierać uświadomienie nowo przyjętego o potencjalnym zagrożeniu pożarowym i zagadnieniach związanych z bhp na obejmowanym stanowisku pracy, zasadach i najbliższych drogach ewakuacji oraz informacje o rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego i sposobie jego użycia. Przeprowadza je z reguły bezpośredni przełożony.

Dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności służbowych przed odbyciem szkolenia przeciwpożarowego - jest niedozwolone.

Drugi etap - szkolenie podstawowe, to rozszerzenie zdobytej wiedzy i umiejętności. Należy przedstawić w nim istotę organizacji pracy i procesów technologicznych w aspekcie zagrożeń bezpieczeństwa występujących w całym obiekcie.

Szkolenie winno być prowadzone wg opracowanego w zakładzie programu. Wzorcowy program szkolenia przeciwpożarowego przedstawiono w tabeli poniżej:

temat szkolenia	ilość godzin
zagrożenie pożarowe w zakładzie pracy, przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów	0, 5
zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom	0, 5
zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru, sposoby alarmowania	0, 5
ewakuacja mienia, drogi i środki ewakuacji	0, 5
sprzęt i urządzenia gaśnicze, środki gaśnicze	0, 5
znajomość praktycznego użycia sprzętu i urządzeń gaśniczych	1, 5

r a z e m: 4 godz.

Każdy pracownik, który odbył szkolenie przeciwpożarowe, wypełnia i podpisuje własnoręcznie oświadczenie wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego opracowania.

Organizacja ochrony przeciwpożarowej

1. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową budynku sprawuje bezpośrednio właściciel budynku.

Bezpośrednią odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego ponosi Właściciel obiektu.

W przypadku pomieszczeń lub powierzchni wynajętych odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa pożarowego ponosi najemca o ile zostało to na niego scedowane odpowiednim zapisem w umowie najmu.

2. Sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku może prowadzi osoba upoważniona przez właściciela, posiadająca odpowiednie przeszkolenie organizowane przez ośrodki szkolenia państwowej Straży Pożarnej.
3. Zadania szczegółowe pracowników stosownie do schematu organizacyjnego określono w dalszej części instrukcji.

Obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

Zgodnie z Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991r. - o ochronie przeciwpożarowej właściciel, użytkownik lub zarządca obiektu jest obowiązany przestrzegać w czasie eksploatacji obiektu wymagania przeciwpożarowe. Aby warunek ten był realizowany niezbędnym jest określenie dla wszystkich osób, związanych z obiektem - zakresu odpowiedzialności w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

Uznając ustawową odpowiedzialność Właściciela określa się jednocześnie zakres zadań i odpowiedzialności w zakresie bezpieczeństwa pożarowego dla wszystkich pracowników, wykonujących obowiązki służbowe w zakładzie pracy.

Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników, poza określeniem charakteru świadczonej pracy zawiera także obowiązek dbałości o bezpieczeństwo /w tym również przeciwpożarowe/ obiektu na zajmowanym stanowisku pracy.

Szczególną odpowiedzialność za sprawy ochrony przeciwpożarowej ponosi właściciel obiektu, który zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej oraz rozporządzeniem MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - odpowiada za bezpieczeństwo pożarowe obiektu i osób w nim przebywających. Wykonując swoje obowiązki przez podległych pracowników właściciel ma prawo scedować część odpowiedzialności i związane z tym obowiązki służbowe na pracowników niższego szczebla. Zakres kompetencji w tym przypadku powinien być jednoznacznie sprecyzowany w zakresie obowiązków służbowych pracownika i zgodny z aktualnymi rozwiązaniami organizacyjnymi i personalnymi.

Obowiązki Właściciela budynku

Właściciel budynku zobowiązany jest do:

- znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji budynku, urządzeń technologicznych i istniejących w budynku instalacji , jak również kontrolowania przestrzegania tych przepisów,
- nadzoru nad instalacjami: elektryczną, uziemiającą, łączności, ogrzewczą, wentylacyjną, wodociągową ppoż., kanalizacyjną, kontrolno - pomiarowymi - w przypadku instalacji wykonanej w całym budynku do egzekwowania sprawności technicznej, terminów przeglądów itp.),
- dokonywania przeglądów tych instalacji i prowadzenia dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- utrzymywania instalacji w należyтым stanie technicznym, a w razie potrzeby do przeprowadzenia ich modernizacji,
- realizacji zadań wynikających z przeprowadzonych przeglądów i kontroli urządzeń i instalacji,
- ustalania form instruktażu i szkolenia konserwatora,
- określania zasad postępowania w przypadku awarii urządzeń i instalacji.
- prognozowania zagrożenia wywołanego zewnętrznymi awariami z udziałem TSP lub aktami o charakterze dywersyjnym.

- w zakresie nadzorowania nowych inwestycji zobowiązany jest do zapewnienia:
- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych,
- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej projektów branżowych,
- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej wszelkich zmian w założeniach techniczno-ekonomicznych i w projektach,
- zapoznania wykonawców z postanowieniami niniejszej instrukcji,
- uzyskania wszystkich wymaganych przy odbiorze przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej protokołów pomiarów i sprawdzeń,
- przygotowania dokumentacji wymaganej przy odbiorze.

Obowiązki osoby wyznaczonej do prowadzenia spraw ochrony ppoż.

Osoba prowadząca sprawę ochrony ppoż. jest zobowiązana do:

- wyposażania budynku w sprzęt gaśniczy i ratowniczy,
- wyposażania obiektu w instrukcje postępowania na wypadek pożaru (alarmowe),
- wyposażania budynku w pożarnicze tablice informacyjne,
- współpracy z właścicielem budynku w zakresie określania sposobu zabezpieczenia ppoż. pomieszczeń i prowadzonych w tych pomieszczeniach czynności,
- opiniowania pod względem zgodności z wymaganiami ochrony ppoż. projektów modernizacji pomieszczeń i procesów technologicznych oraz uzgadniania zabezpieczeń ppoż.,
- współpracy z Powiatową Komendą Państwowej Straży Pożarnej
- nadzoru nad realizacją zaleceń pokontrolnych,
- prowadzenia dokumentacji związanej z ochroną ppoż., zawierającej m.in. protokoły kontroli i meldunki o realizacji zaleceń pokontrolnych, wykazy sprzętu pożarniczego i plan jego rozmieszczenia, plany dostosowania obiektów do wymagań ochrony ppoż.,

Obowiązki wszystkich pracowników

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do:

- przestrzegania przepisów ppoż.,
- uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom wiedzy,
- realizacji poleceń przełożonych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku,
- utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- prawidłowego użytkowania instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, a w szczególności przestrzegania zakazów samodzielnego "naprawiania" bezpieczników, użytkowania urządzeń grzejnych nie mających związku z wykonywaną pracą oraz umieszczania na punktach świetlnych osłon i dekoracji z materiałów palnych,
- posiadania umiejętności posłużenia się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- przestrzegania warunków bezpieczeństwa podanych w niniejszej instrukcji lub w instrukcjach technologiczno - ruchowych,
- znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- zgłaszania przełożonym lub upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu sprawę ppoż. zauważonych zagrożeń i nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż.,
- uczestniczenia w akcjach gaśniczych i ratowniczych w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Wykaz telefonów alarmowych

Rodzaj służby	Tel. Alarmowy	Tel. miejski
Policja	997 lub 112	
Straż pożarna	998 lub 112	
Pogotowie Ratunkowe	999 lub 112	
Pogotowie Gazowe	992	
Pogotowie Energetyczne	991	

Uwaga !!! Telefon alarmowy powiadamiania o zagrożeniach w sieci telefonii komórkowej - nr 112 wybierany z telefonów komórkowych łączy z Dyżurnym Komendy Powiatowej Policji, wybierany z telefonów stacjonarnych łączy z Powiatowym Stanowiskiem Kierowania Państwowej Straży Pożarnej.

Rozdział VII

Dokumenty związane

1. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dn. 24 sierpnia 1991 r (T.j. Dz. U. 2016. nr 191).
2. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych /Dz.U.2009r.nr124.poz.1030/.
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 (Dz. U. Nr 109, poz. 719) w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz.U.2002, nr 75, poz. 690 z późniejszymi zmianami).
5. Ustawa z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane – tekst jednolity Dz.U.nr207 z 2003r. poz. 2016 9 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 10.04.1997r. – Prawo Energetyczne – Dz.U.nr54 z 1997r. poz. 348 (z późn. zm.)
7. PN-92/N-01256/01. Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
8. PN-92/N-01256/02. Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
9. PN-B-0285: 1997. Ochrona przeciwpożarowa budynków. Przeciwożarowe zaopatrzenie wodne. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa.
10. PN-B-02861: 1997. Ochrona przeciwpożarowa budynków. Przeciwożarowe zaopatrzenie wodne. Sieć wodociągowa przeciwpożarowa.
11. PN-B-02864: 1997. Ochrona przeciwpożarowa budynków. Przeciwożarowe zaopatrzenie wodne. Zasady obliczania zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru

Opracował:
SPECJALISTA
 d/s ochrony przeciwpożarowej

 mgr inż. Dariusz Brzeziński

Załącznik nr 1

Wzór oświadczenia o przeszkoleniu w zakresie przepisów przeciwpożarowych.

Załuski, dnia.....

.....
Nazwa i adres zakładu

.....
imię i nazwisko pracownika

.....
stanowisko

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem zapoznany z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi w obiekcie Urzędu Gminy Załuski a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów w miejscu pracy;
- 2) postępowania na wypadek pożaru;
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień.

.....
podpis prowadzącego szkolenie

.....
podpis składającego oświadczenie

Przyjęto do akt osobowych, dnia

Załącznik nr 2

KARTA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

KARTA REJESTRU PRAC NR /

1. Miejsce i rodzaj pracy
2. Czas pracy: dnia
godz. rozpoczęcia godz. zakończenia
3. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe:
.....
4. Sposób zabezpieczenia prac i środki zabezpieczające:
.....
5. Wykonujący prace (imię i nazwisko):
6. Odpowiedzialny za czynności zabezpieczające:
7. Nadzorujący prace:
8. Odpowiedzialny za kontrolę rejonu prac po ich zakończeniu:
.....

ZEZWALAM NA PROWADZENIE PRAC

.....
(Podpis zezwalającego)

9. Kontrole rejonu prac przeprowadzono: (data, godziny)

.....
(Podpis kontrolującego)

Wzór Instrukcji postępowania na wypadek pożaru dla Budyńku Administracyjno-Biurowego

I ALARMOWANIE WEWNĘTRZNE

Każdy kto zauważy pożar obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia. W celu podjęcia niezbędnych działań : alarmowych, ratowniczych, ewakuacyjnych, za pomocą wewnętrznych środków alarmowania należy niezwłocznie zawiadomić o zdarzeniu Właściciela obiektu.

II ALARMOWANIE STRAŻY POŻARNEJ

- nr **998** lub **112** – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Płońsku ul. Rutkowskiego 16, Fire Brigade, Feuwehr
- nr **999** Pogotowie Ratunkowe, Emergency Doctor, Arztenotdienst
- nr **997** Pogotowie Policji, Police, Polizei

- ◆ **Po uzyskaniu telefonicznego połączenia należy podać :**
 - adres, miejsce pożaru, ulica, nr domu, piętro
 - co się pali ,
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
 - dane personalne oraz nr telefonu, z którego się mówi,
- ◆ **Udziel pomocy osobom poszkodowanym lub zagrożonym.**
- ◆ **W miarę możliwości zabezpiecz mienie ewakuowane przed osobami postronnymi.**
- ◆ **Jednak nie narażaj zdrowia lub życia dla jego ratowania.**

III AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA

UWAGA: NIE RYZYKUJ ŻYCIA DLA RATOWANIA MIENIA
Równocześnie z alarmowaniem o niebezpieczeństwie należy przystąpić do gaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu budynku w miejscach oznakowanych:

GAŚNIC

Do pomieszczeń objętych pożarem należy odłączyć dopływ energii elektrycznej ppoż. wyłącznikiem prądu

Wodą nie wolno gasić pożarów urządzeń elektrycznych będących pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych

HYDRANTU

- ◆ **Pamiętaj o zasadach bezpieczeństwa przy użyciu gaśnic!**

IV EWAKUACJA

Z chwilą powstania pożaru, po alarmowaniu i podjęciu działań ratowniczo-gaśniczych, należy niezwłocznie:

- ◆ Skieruj się do najbliższej drogi ewakuacyjnej prowadzącej na zewnątrz budynku, oznakowanej znakami ewakuacyjnymi określonymi poniżej:

kierunek wyjścia

drzwi ewakuacyjne

wyjście z budynku

UWAGA : Podczas ewakuacji nie wywołuj paniki opanuj strach i lęk, nie używaj windy do ewakuacji a po wyjściu na zewnątrz budynku stań w bezpiecznym miejscu.

W przypadku konieczności należy ściśle wykonywać polecenia służb ratowniczo-gaśniczych biorących udział w akcji.

PODSTAWA PRAWNA:

§ 4 , ust. 2 , pkt. 3 - Rozp. MSWiA, /Dz.U.2006r. nr80 poz. 563 /.

Znaki ewakuacyjne oraz ochrony p-pož. wg PN-92/N-

01256/02 i 01

Typy gaśnic i ich zastosowania

Typy gaśnic (1)

Gaśnice pianowe. Agregaty pianowe

ZALETY

- zapewnia szybkie chłodzenie przez skroplenie środka w kontakcie z pożarem
- tworzy powłokę odcinającą wydzielanie par palnych cieczy i uniemożliwia ponowne zapalenie

ZASTOSOWANIE

- pożary grupy A, B

PRZECIWSKAZANIA

- nie gasić:
 - ciał reagujących z wodą, jak np. sól, potas, karbol, wapno
 - ciał palących się w postaci żaru w wysokich temperaturach
 - instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem

DZIAŁANIE

- wyciągnąć zawleczkę bezpieczeństwa
- nacisnąć dźwignię
- skierować zawór na źródło ognia naciskając dźwignię

Typy gaśnic (2)

Gaśnice śniegowe. Agregaty śniegowe

ZALETY

- środek gaśniczy nie wymaga do uwolnienia czynnika wyzwalającego
- zbija mechanicznie płomień dzięki sile podmuchu
- działa tłumiąco wypychając tlen gazem obojętnym
- działa chłodząco, temperatura CO₂: -78°C
- nie pozostawia śladów po użyciu
- stosuje się do gaszenia urządzeń pod napięciem

ZASTOSOWANIE

- pożary grupy B i C
- urządzenia i instalacje pod napięciem do 1 kV

PRZECIWWSKAZANIA

- nie wolno gasić:
 - pożarów siarki, węgla, metali lekkich, materiałów, obok których są związki cyjanków
 - palących się ludzi
 - silnie rozgrzanych elementów konstrukcji urządzeń

DZIAŁANIE

- wyciągnąć zawleczkę
- nacisnąć dźwignię uwalniającą CO₂
- wydajność kontrolować zaworem
- zachować odległość 1m od urządzeń i instalacji elektrycznej

Typy gaśnic (3)

Gaśnice proszkowe. Agregaty proszkowe

ZALETY

- nietoksyczność, neutralność
- duża zdolność penetracji ognia, chłodzenie i tworzenie warstwy izolacyjnej przed ogniem
- możliwość gaszenia urządzeń elektrycznych
- proszki fosforanowe posiadają zwiększoną odporność na wilgoć, wstrząsy i gaszą pożary grupy A
- gasi skutecznie pożary gazów

ZASTOSOWANIE

- proszki fosforanowe gaszą pożary grupy A, B, C
- proszki węglanowe gaszą pożary grupy B, C
- urządzenia elektryczne pod napięciem do 1 kV
- pożary grup D (proszek D)

PRZECIWWSKAZANIA

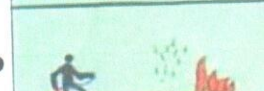

- nie powinno się gasić:
 - części ruchomych maszyn
 - komputerów i sprzętu elektronicznego

DZIAŁANIE

- wyciągnąć zawleczkę bezpieczeństwa
- nacisnąć dźwignię
- uwolniony proszek i jego wydajność kontroluje się zaworem

Zastosowanie gaśnic

Grupa pożaru	Rodzaj palącego się materiału i sposób jego spalania	Typ gaśnic
	<p>Pożar ciał stałych pochodzenia organicznego np.: drewno, węgiel, papier itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gaśnice proszkowe • Gaśnice płynowe • Gaśnice pianowe
	<p>Pożar cieczy palnych oraz substancji stałych topiących się podczas pożaru np.: benzyna, farby, rozpuszczalniki, smołę itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gaśnice proszkowe • Gaśnica śniegowa CO₂ • Gaśnice pianowe
	<p>Pożar gazów palnych np.: propan, acetylen itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gaśnice proszkowe • Gaśnice płynowe • Gaśnice pianowe
	<p>Pożar metali np.: aluminium, sól, potas, magnez i ich związki</p>	<p>Gaśnice proszkowe z proszkiem przeznaczonym do gaszenia metali</p>
	<p>Gaśnica przeznaczona do gaszenia urządzeń pod napięciem powyżej 1000V</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gaśnice proszkowe • Gaśnice śniegowe
	<p>Pożar tłuszczów w instalacjach kuchennych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gaśnice proszkowe • Gaśnice pianowe

	Dobrze	Źle
Gasić z kierunkiem wiatru		
Palącą się ciecz gasić od grzegu		
Substancje kapiące i płynne gasić od góry		
Pożar ścian gasić od dołu		
Stosuj wystarczającą liczbę gaśnic (nigdy jedna po drugiej)		
Zwracaj uwagę na możliwość ponownego rozpalenia		
Nie odwieszaj użytych gaśnic na miejsce. Należy je najpierw napelnić (zawieść do naprawy)		

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

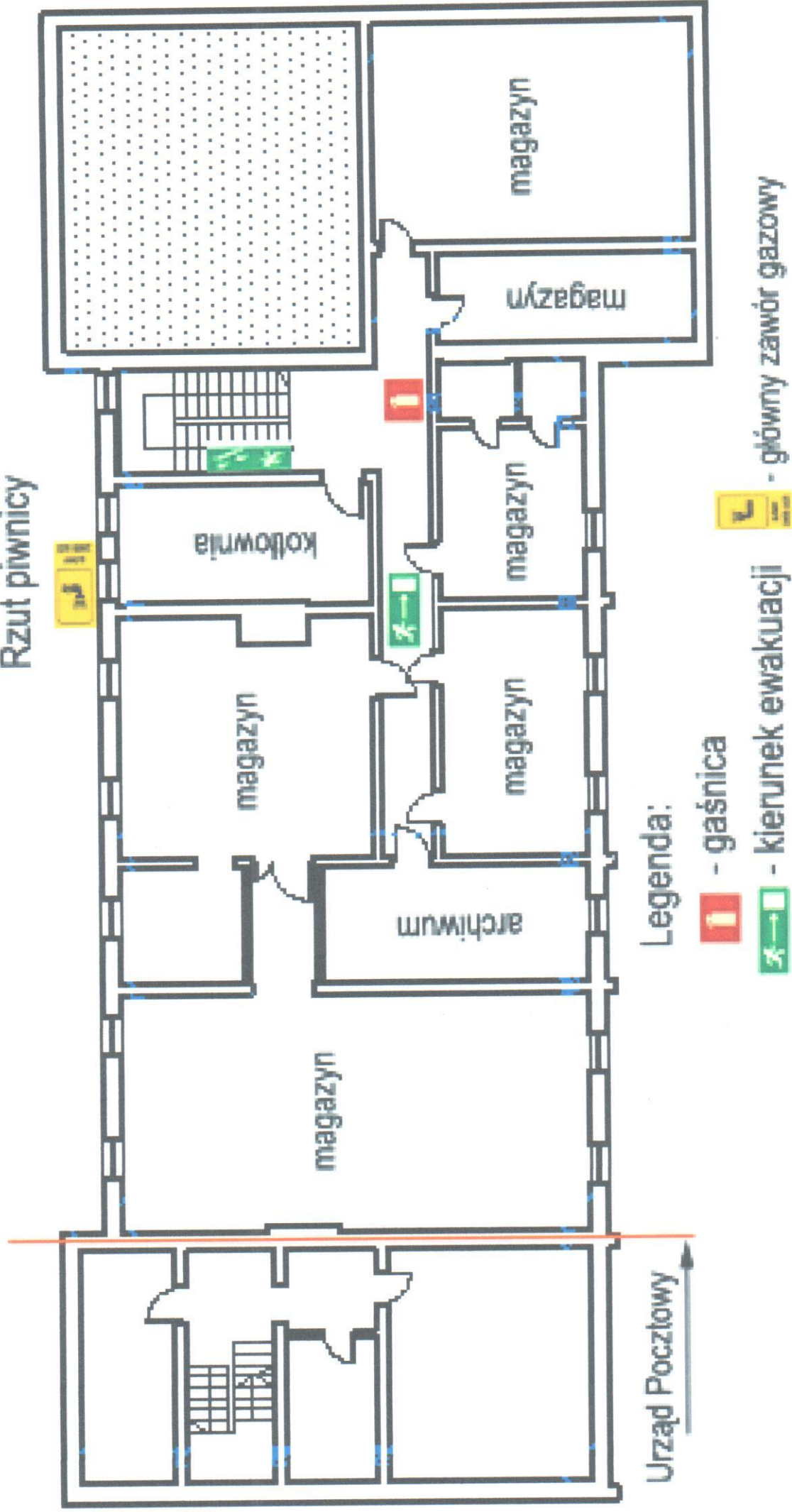
L.p.	Zakres aktualizacji	Data i podpis
1.	Aktualizacja treści merytorycznej oraz tytułów kondygnacji.	październik 2016r. SPECJALISTA d/s ochrony przeciwpożarowej mgr inż. Dariusz Brzeziński

Załącznik nr 7

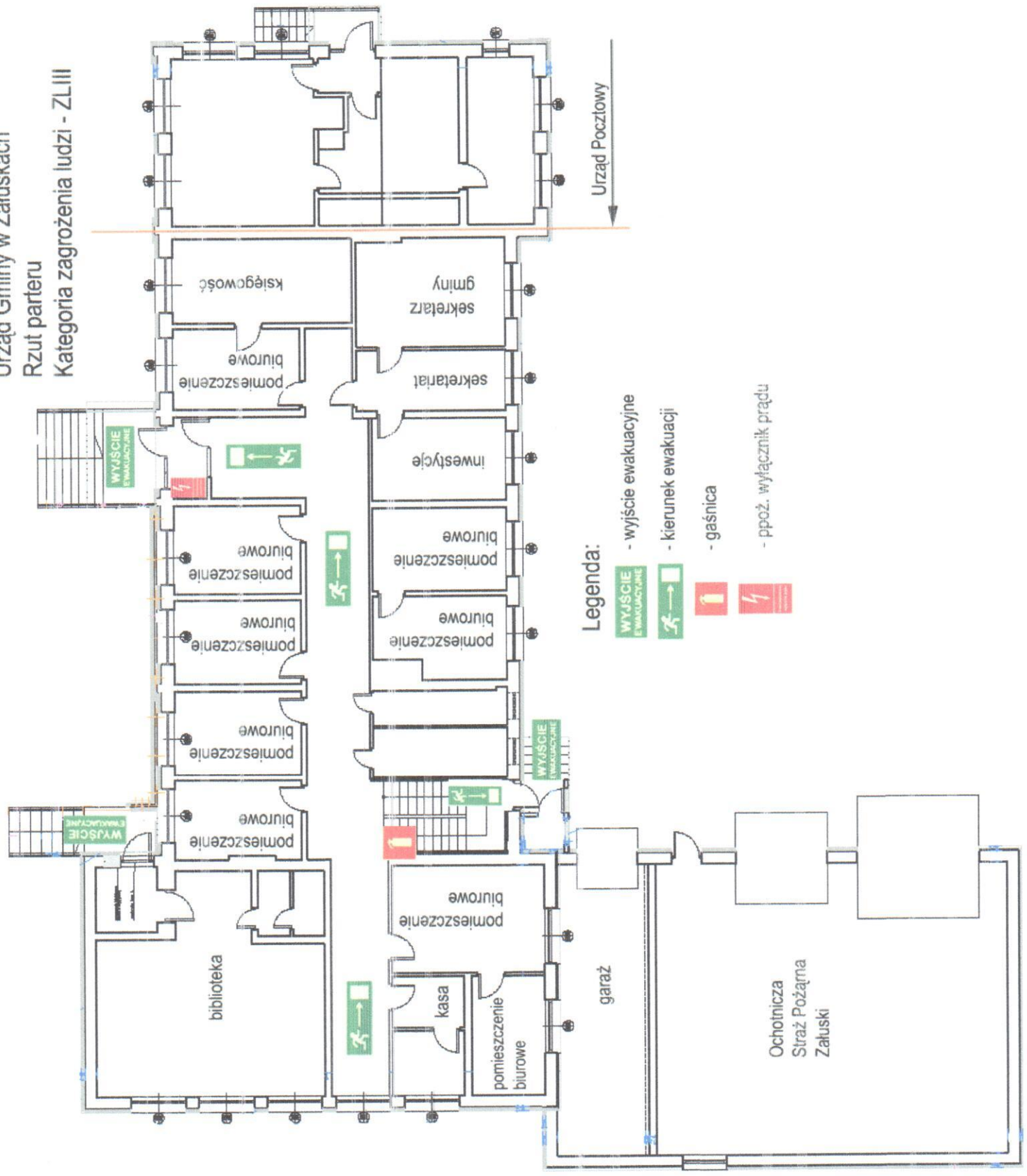
Rzuty kondygnacji

Urząd Gminy w Zaluskach

Rzut piwnicy

Urząd Gminy w Zaluskach
 Rzut parteru
 Kategoria zagrożenia ludzi - ZLIII

Legenda:

- - wyjście ewakuacyjne
- - kierunek ewakuacji
- - gaśnica
- - ppoż. wyłącznik prądu

Urząd Gminy w Zatuskach

Rzut I piętra

Kategoria zagrożenia ludzi - ZL III

